

.....
Imię i nazwisko.....
Klasa.....
Data

Grupa A

SPRAWDZIAN DO DZIAŁU III

EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Suma punktów
Liczba punktów												/27

ZADANIE 1. (4 pkt.)

Wyjaśnij poniższe terminy.

A. kartel

.....

.....

.....

B. trust

.....

.....

.....

C. emancypacja

.....

.....

.....

D. pozytywizm

.....

.....

.....

ZADANIE 7. (1 pkt.)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenie.

Rozstrzygnij, czy obraz reprezentuje cechy charakterystyczne dla impresjonizmu, czy realizmu. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do cech widocznych na ilustracji.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZADANIE 8. (2 pkt.)

Scharakteryzuj różnice w formie organizacji życia gospodarczego między stanami północnymi a południowymi USA w połowie XIX wieku.

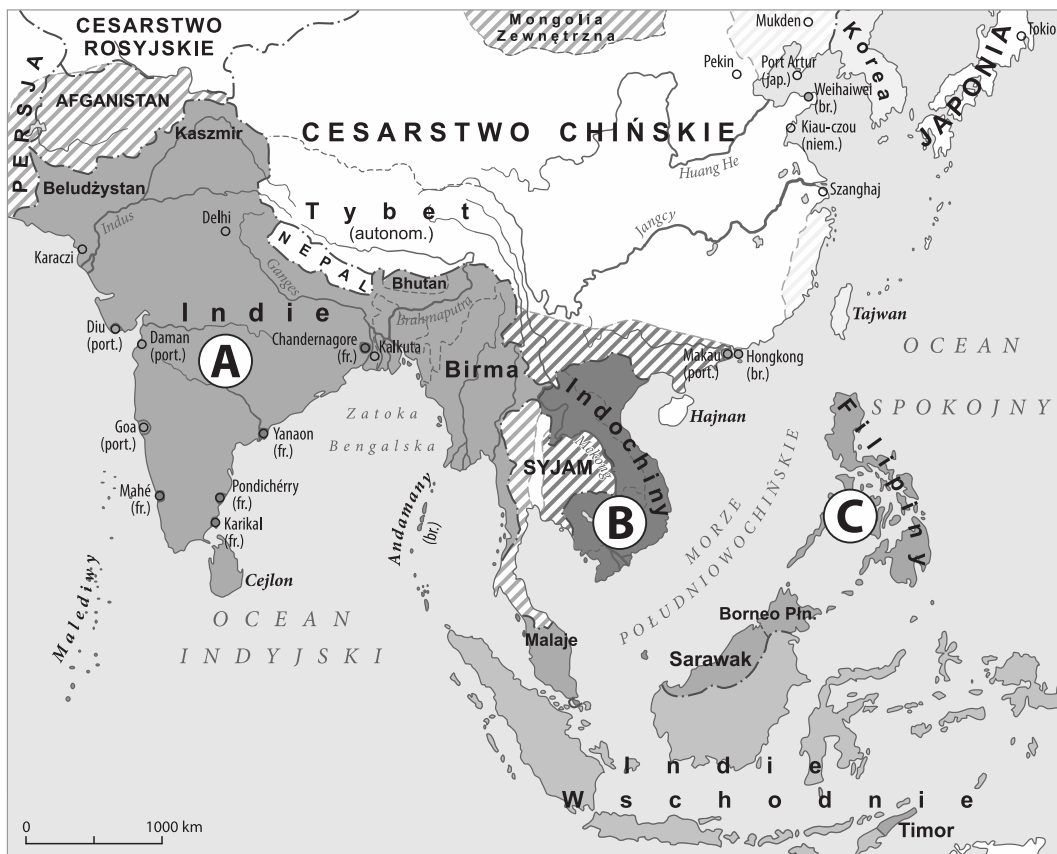
.....

.....

AUTOR: Jakub Lorenc

ZADANIE 9. (3 pkt.)

Na podstawie mapy wykonaj polecenie.

Do których państw należały kolonie zaznaczone na mapie literami A, B i C? Dopisz nazwy krajów do właściwych liter.

- A. –
- B. –
- C. –

AUTOR: Jakub Lorenc

Imię i nazwisko

Klasa

Data

Grupa B

SPRAWDZIAN DO DZIAŁU III

EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Suma punktów
Liczba punktów												/27

ZADANIE 1. (4 pkt.)

Wyjaśnij poniższe terminy.

A. związki zawodowe

.....

.....

.....

.....

B. kolonializm

.....

.....

.....

.....

C. abolicjonizm

.....

.....

.....

.....

D. monopol

.....

.....

.....

.....

ZADANIE 7. (1 pkt.)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenie.

Rozstrzygnij, czy obraz reprezentuje cechy charakterystyczne dla impresjonizmu, czy realizmu. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do cech widocznych na ilustracji.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZADANIE 8. (2 pkt.)

Scharakteryzuj różnice w formie organizacji życia gospodarczego między stanami północnymi a południowymi USA w połowie XIX wieku.

.....

.....

.....

.....

.....

AUTOR: Jakub Lorenc

.....

.....

.....

.....

.....

.....

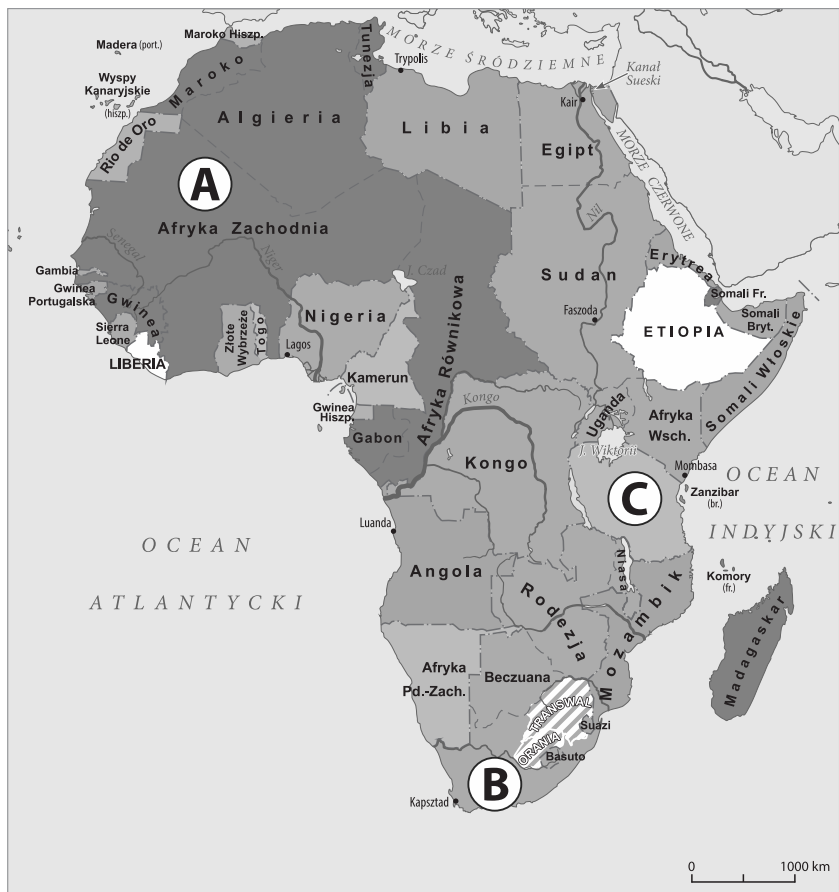
.....

.....

.....

.....

ZADANIE 9. (3 pkt.)
 Na podstawie mapy wykonaj polecenie.

Do których państw należały kolonie zaznaczone na mapie literami A, B i C? Dopisz nazwy krajów do właściwych liter.

A. –

B. –

C. –

SCHEMAT PUNKTOWANIA

Sprawdzian z działu III. Grupa A

Numer zadania	Odpowiedź	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1	<p>A. kartel – porozumienie producentów w ramach jednej branży w celu uregulowania cen (przez ograniczenie produkcji i konkurencji), a także podziału rynku zbytu.</p> <p>B. trust – spółka akcyjna, w której skład wchodzi wiele przedsiębiorstw tej samej branży działających na tym samym rynku. Na czele trustu stoi zarząd, określający wielkość produkcji, ceny towarów itp.</p> <p>C. emancypacja – uzyskanie przez jakąś grupę społeczną takich samych praw, jakie przysługują innym grupom.</p> <p>D. pozytywizm – nurt w kulturze europejskiej, którego podstawą była wiara w postęp naukowy i – jak sądzono – w nieograniczone możliwości techniki. Pozytywiści uważali, że świat można zmieniać na lepsze – podnosić poziom życia ludzi, zwalczać ubóstwo, harmonijnie rozwiązywać konflikty społeczne.</p>	<p>Za każde poprawne wyjaśnienie – 1 pkt.</p>	0-4
2	1 – B, 2 – A	<p>Za każdą poprawną odpowiedź – 1 pkt.</p>	0-2
3	<p>We wcześniejszych epokach poczucie przynależności narodowej ograniczało się do wyższych, wykształconych warstw. Z kolei chłopci, stanowiący przeważającą większość społeczeństwa, czuli się przede wszystkim związani z lokalną społecznością, w której żyli. W wyniku zmian zachodzących w XIX w. – zniesienia podziałów feudalnych, rozwoju środków transportu – przedstawiciele różnych grup społecznych coraz częściej stykali się ze sobą. Jednocześnie spotykali też ludzi reprezentujących inne narodowości, mówiących obcymi językami, mających odmienną kulturę, co z kolei wzmacniało poczucie własnej odrębności. Rozbudowa systemu edukacji (w tym – wprowadzanie przymusu szkolnego) i powszechna służba wojskowa oraz rozwój prasy i obiegu książek nasilały przepływ informacji, idei i wzorców kulturowych między poszczególnymi grupami społeczeństwa. W rezultacie oddziaływania tych czynników świadomość przynależności do wspólnoty narodowej zaczynała od połowy XIX w. obejmować wszystkie warstwy społeczne, w tym chłopów i robotników. W ten sposób ukształtowały się nowoczesne narody, opierające swoją identyfikację na wspólnocie dziejów, interesów, języka i kultury. Wyrazem tego procesu było kształtowanie się ruchów narodowych.</p> <p>Uwaga: przykładowa odpowiedź zawiera wszystkie możliwe informacje, które na podstawie podręcznika może podać uczeń. Nie oznacza to, że muszą się pojawić one wszystkie, żeby odpowiadający zdobył 3 pkt.</p>	<p>Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1-2 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 3 pkt.</p>	0-3

Numer zadania	Odpowiedź	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
4	<p>Pierwszym nurtem w ruchu robotniczym był marksizm, dążący do wywołania rewolucji. Marksieści apelowali o solidarność klasy robotniczej ponad podziałami narodowymi.</p> <p>Drugi nurt nazywano rewizjonizmem, ponieważ wyrastał on z nowej oceny głównych założeń marksizmu. Jego przedstawiciele głosili możliwość ewolucyjnego (a nie – rewolucyjnego) obalenia kapitalizmu. Zdaniem rewizjonistów warunki życia robotników stopniowo się poprawiały. Należało to wykorzystać i doprowadzić do triumfu socjalizmu metodami legalnymi i ewolucyjnymi.</p> <p>Trzecią liczącą się siłą w ruchu robotniczym na przełomie wieków XIX i XX byli anarchiści. Dążyli oni do wywołania rewolucji, ale chcieli przy tej okazji zlikwidować państwo.</p>	<p>Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt.</p> <p>Za częściowo poprawną odpowiedź – 1 pkt.</p> <p>Za w pełni poprawną odpowiedź – 2 pkt.</p>	0–2
5	<p>Okolo 1880 r. w świecie Zachodu rozpoczęła się druga faza rewolucji przemysłowej (tzw. druga rewolucja przemysłowa). Przemiany zachodzące wtedy były związane przede wszystkim z zastosowaniem silnika spalinowego i elektryczności. Źródłem energii stawał się przede wszystkim gaz ziemny i ropa naftowa. W okresie tzw. pierwszej rewolucji przemysłowej największą rolę odkrywał natomiast silnik parowy wykorzystujący węgiel.</p>	<p>Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt.</p> <p>Za częściowo poprawną odpowiedź – 1 pkt.</p> <p>Za w pełni poprawną odpowiedź – 2 pkt.</p>	0–2
6	A – 4, B – 2, C – 1, D – 3	<p>Za mniej niż trzy poprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi – 0 pkt.</p> <p>Za trzy poprawne odpowiedzi – 1 pkt.</p> <p>Za cztery poprawne odpowiedzi – 2 pkt.</p>	0–2
7	<p>Obraz reprezentuje cechy charakterystyczne dla impresjonizmu. Autor obrazu odszedł od odwzorowywania obiektywnej rzeczywistości. Starał się natomiast uchwycić nastrój chwili, ukazać przelotne doznania przez grę kolorów i światła. Obrazy impresjonistów często migotały różnokolorowymi plamami.</p>	<p>Za niepoprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie – 0 pkt.</p> <p>Za poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odwołaniem się do ilustracji – 1 pkt.</p>	0–1
8	<p>W stanach północnych, zwanych potocznie Północą, zachodziły szybkie przemiany prowadzące do kształtowania się gospodarki kapitalistycznej – prężnie rozwijały się miasta, zakładano fabryki i banki, budowano linie kolejowe. Na wsi dominowały niewielkie gospodarstwa farmerskie, niewymagające dużej liczby rąk do pracy. Natomiast na Południu podstawą gospodarki były rozległe plantacje bawełny i tytoniu. Przemysł właściwie nie istniał. Nieprzetworzone surowce produkowane przez rolnictwo wywożono na Północ lub eksportowano. Funkcjonowanie olbrzymich plantacji opierało się na pracy afrykańskich niewolników. Niewolnictwo – które nie istniało na Północy – na południu traktowano nie tylko jako kluczowy czynnik w gospodarce, lecz także jako element tradycyjnej struktury społecznej, południowego stylu życia.</p> <p>Uwaga: przykładowa odpowiedź zawiera wszystkie możliwe informacje, które na podstawie podręcznika może podać uczeń. Nie oznacza to, że muszą się pojawić one wszystkie, żeby odpowiadający zdobył 2 pkt.</p>	<p>Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt.</p> <p>Za częściowo poprawną odpowiedź – 1 pkt.</p> <p>Za w pełni poprawną odpowiedź – 2 pkt.</p>	0–2

Numer zadania	Odpowiedź	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
9	A. Anglia B. Francja C. Stany Zjednoczone	Za każdą poprawną odpowiedź – 1 pkt.	0–3
10	Po zwycięstwie w wojnie niemiecko-francuskiej głównym celem Bismarcka w polityce zagranicznej było izolowanie Francji, dążącej do rewanżu. Kanclerz Niemiec – jak sam mówił – nieustannie obawiał się zawiązania antyniemieckiej koalicji. Aby temu zapobiec, z jednej strony II Rzesza utrzymywała przyjazne stosunki z Wielką Brytanią, z drugiej natomiast – usiłowała współpracować z Rosją oraz Austro-Węgrami. Jednak rywalizacja rosyjsko-austriacka o wpływy na Bałkanach zmusiła Niemcy do dokonania wyboru. W Berlinie zdecydowano się postawić na drugiego z tych partnerów. W 1879 r. zawiązano sojusz niemiecko-austro-węgierski, zwany dwuprzymierzem. W 1882 r. dołączyły do niego Włochy, skłócone z Francją m.in. z powodu rywalizacji o Tunezję. W ten sposób powstał blok polityczno-wojskowy określany mianem trójprzymierza. Uwaga: przykładowa odpowiedź zawiera wszystkie możliwe informacje, które na podstawie podręcznika może podać uczeń. Nie oznacza to, że muszą się pojawić one wszystkie, żeby odpowiadający zdobył 3 pkt.	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1–2 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 3 pkt.	0–3
11	<ul style="list-style-type: none"> • praca stała się towarem, za który otrzymywano pensję • następowało rozdzielenie czasu pracy od czasu wolnego • zmniejszył się analfabetyzm (wprowadzanie obowiązku szkolnego) • następował wzrost czytelnictwa prasy i książek • powstała kultura masowa, nastawiona na rozrywkę, w której uczestniczyli masowi odbiorcy • pojawił się czas wolny, który można było spędzać w teatrzykach letnich, cyrkach, kabaretach, kinie czy na zawodach sportowych • coraz popularniejsza stawała się turystyka • w miastach pojawiła się komunikacja publiczna: najpierw tramwaje konne, potem elektryczne, metro i ruch samochodowy • w miastach instalowano oświetlenie ulic i domów 	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za poprawne podanie dwóch zmian lub jednej zmiany – 1 pkt. Za poprawne podanie trzech zmian – 2 pkt.	0–2
12	Tak. Z tabeli wynika, że w obu państwach, których dotyczą dane, na przełomie XIX i XX w. wzrastała liczba ludności miejskiej. Wzrost liczby mieszkańców miast jest jednym z przejawów urbanizacji.	Za niepoprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie – 0 pkt. Za poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odwołaniem się do danych statystycznych – 1 pkt.	0–1

Sprawdzian z działu III. Grupa B

Numer zadania	Odpowiedź	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1	<p>A. związki zawodowe – dobrowolne organizacje działające na rzecz obrony interesów pracowniczych, np. poprawy warunków i bezpieczeństwa pracy. Początkowo były nielegalne i szykanowane przez władze. Po raz pierwszy zalegalizowano je w 1824 r. w Wielkiej Brytanii.</p> <p>B. kolonializm – podporządkowanie słabiej rozwiniętych obszarów pozaeuropejskich mocarstwom europejskim.</p> <p>C. abolicjonizm – ruch społeczno-polityczny dążący do zniesienia niewolnictwa.</p> <p>D. monopol – sytuacja, gdy jeden producent lub grupa producentów, którzy zawarli porozumienie, kontroluje rynek jakiegoś produktu. Monopolista może narzucać wygórowane ceny na swoje wyroby, a konsument nie ma wyboru, gdyż nie istnieją konkurencyjni wytwórcy.</p>	<p>Za każde poprawne wyjaśnienie – 1 pkt.</p>	0–4
2	1 – C, 2 – E	<p>Za każdą poprawną odpowiedź – 1 pkt.</p>	0–2
3	<p>We wcześniejszych epokach poczucie przynależności narodowej ograniczało się do wyższych, wykształconych warstw. Z kolei chłopci, stanowiący przeważającą większość społeczeństwa, czuli się przede wszystkim związani z lokalną społecznością, w której żyli. W wyniku zmian zachodzących w XIX w. – zniesienia podziałów feudalnych, rozwoju środków transportu – przedstawiciele różnych grup społecznych coraz częściej stykali się ze sobą. Jednocześnie spotykali też ludzi reprezentujących inne narodowości, mówiących obcymi językami, mających odmienną kulturę, co z kolei wzmacniało poczucie własnej odrębności. Rozbudowa systemu edukacji (w tym – wprowadzanie przymusu szkolnego) i powszechna służba wojskowa oraz rozwój prasy i obiegu książek nasilały przepływ informacji, idei i wzorców kulturowych między poszczególnymi grupami społeczeństwa. W rezultacie oddziaływania tych czynników świadomość przynależności do wspólnoty narodowej zaczynała od połowy XIX w. obejmować wszystkie warstwy społeczne, w tym chłopów i robotników. W ten sposób ukształtowały się nowoczesne narody, opierające swoją identyfikację na wspólnocie dziejów, interesów, języka i kultury. Wyrazem tego procesu było kształtowanie się ruchów narodowych.</p> <p>Uwaga: przykładowa odpowiedź zawiera wszystkie możliwe informacje, które na podstawie podręcznika może podać uczeń. Nie oznacza to, że muszą się pojawić one wszystkie, żeby odpowiadający zdobył 3 pkt.</p>	<p>Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1–2 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 3 pkt.</p>	0–3

Numer zadania	Odpowiedź	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
4	Zwolennicy ruchów nacjonalistycznych głosili wyższość interesu własnego narodu nad interesami innych narodów oraz nad prywatnymi dążeniami pojedynczych ludzi. Stosunki wewnątrz grupy narodowej miały się opierać na solidaryzmie społecznym. Zgodnie z tym poglądem np. polski robotnik powinien czuć się bardziej związany i solidarny z polskim przedsiębiorcą niż z robotnikiem niemieckim lub rosyjskim. Nacjonałiści dążyli do stworzenia państw jednolitych pod względem narodowym oraz do ekspansji zewnętrznej, która miała m.in. zapewnić narodowi odpowiednią jego randze pozycję wśród narodów świata.	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 2 pkt.	0–2
5	Przełomowe znaczenie dla rozwoju komunikacji lądowej miało skonstruowanie w 1891 r. pierwszego samochodu napędzanego silnikiem spalinowym. Z czasem samochody zaczęto wykorzystywać do transportu towarów i pasażerów. Upowszechniły się też tramwaje – najpierw konne, a z czasem elektryczne. Nadal rozwijał się też przemysł kolejowy – powstawały nowe połączenia i rozbudowywano już istniejące.	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 2 pkt.	0–2
6	A – 1, B – 3, C – 4, D – 2	Za mniej niż trzy poprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi – 0 pkt. Za trzy poprawne odpowiedzi – 1 pkt. Za cztery poprawne odpowiedzi – 2 pkt.	0–2
7	Obraz reprezentuje cechy charakterystyczne dla realizmu. Autor obrazu starał się dokładnie oddać rzeczywistość, zgodnie ze swoim doświadczeniem i aktualnym stanem wiedzy. Przedmiotem zainteresowania sztuki i literatury realistycznej byli zwykli ludzie ukazywani w swoim codziennym otoczeniu. Twórcy reprezentujący realizm przedstawiali świat i człowieka bez upiększeń, z niemal fotograficzną dokładnością, nie rezygnowali przy tym z elementów brutalnych.	Za niepoprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie – 0 pkt. Za poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odwołaniem się do ilustracji – 1 pkt.	0–1
8	W stanach północnych, zwanych potocznie Północą, zachodziły szybkie przemiany prowadzące do kształtowania się gospodarki kapitalistycznej – prężnie rozwijały się miasta, zakładano fabryki i banki, budowano linie kolejowe. Na wsi dominowały niewielkie gospodarstwa farmerskie, niewymagające dużej liczby rąk do pracy. Natomiast na Południu podstawą gospodarki były rozległe plantacje bawełny i tytoniu. Przemysł właściwie nie istniał. Nieprzetworzone surowce produkowane przez rolnictwo wywożono na Północ lub eksportowano. Funkcjonowanie olbrzymich plantacji opierało się na pracy afrykańskich niewolników. Niewolnictwo – które nie istniało na Północy – na południu traktowano nie tylko jako kluczowy czynnik w gospodarce, lecz także jako element tradycyjnej struktury społecznej, południowego stylu życia. Uwaga: przykładowa odpowiedź zawiera wszystkie możliwe informacje, które na podstawie podręcznika może podać uczeń. Nie oznacza to, że muszą się pojawić one wszystkie, żeby odpowiadający zdobył 2 pkt.	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 2 pkt.	0–2

Numer zadania	Odpowiedź	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
9	A. Francja B. Anglia C. Niemcy	Za każdą poprawną odpowiedź – 1 pkt.	0–3
10	Rosja – rywalizująca z Brytyjczykami o posiadłości w Azji – postanowiła zawrzeć z Francją formalny sojusz wojskowy. Carat potrzebował inwestycji zagranicznych i kredytów, które pozwoliłyby na rozwój rosyjskiego przemysłu, rozbudowę kolei czy wzmocnienie armii. Sojusz rosyjsko-francuski zaczął obowiązywać w 1894 r. W tym czasie Niemcy rozpoczęły zakrojone na szeroką skalę zbrojenia morskie oraz domagały się nowego, korzystniejszego dla siebie podziału posiadłości kolonialnych, co doprowadziło do zmian w polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii. W obliczu rosnącej potęgi niemieckiej Brytyjczycy postanowili porozumieć się ze swymi tradycyjnymi rywalami – Francją i Rosją. W 1904 r. zawarto układ brytyjsko-francuski, zwany serdecznym porozumieniem czyli ententą. W 1907 r. podobny dokument Wielka Brytania podpisała z Rosją. Tak narodziło się trójporozumienie, w którego skład weszły Francja, Rosja i Wielka Brytania. Uwaga: przykładowa odpowiedź zawiera wszystkie możliwe informacje, które na podstawie podręcznika może podać uczeń. Nie oznacza to, że muszą się pojawić one wszystkie, żeby odpowiadający zdobył 3 pkt.	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za częściowo poprawną odpowiedź – 1–2 pkt. Za w pełni poprawną odpowiedź – 3 pkt.	0–3
11	<ul style="list-style-type: none"> • odchodzenie od cenzusów majątku i / lub wykształcenia w przyznawaniu praw wyborczych • zmiany w prawie wprowadzające czteroprzymiotnikowe prawa wyborcze • wprowadzanie powszechnego prawa wyborczego dla mężczyzn (pierwszy raz we Francji w 1848 r.) • wprowadzanie prawa wyborczego dla kobiet (pierwszy raz w Nowej Zelandii w 1893 r.). 	Za błędną odpowiedź lub jej brak – 0 pkt. Za poprawne podanie dwóch zmian lub jednej zmiany – 1 pkt. Za poprawne podanie trzech zmian – 2 pkt.	0–2
12	Tak. Z tabeli wynika, że w obu państwach, których dotyczą dane, na przełomie XIX i XX w. wzrastała liczba ludności miejskiej. Wzrost liczby mieszkańców miast jest jednym z przejawów urbanizacji.	Za niepoprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie – 0 pkt. Za poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odwołaniem się do danych statystycznych – 1 pkt.	0–1